

**КӨРСЕТІЛГЕН САҚТАНДЫРУ ЕРЕЖЕЛЕРІ
КӨП АДАМ ОРНАЛАТЫН НЫСАНДАР ИЕЛЕРІНІҢ ҮШІНШІ ТҰЛҒАЛАРДЫҢ
ӨМІРІНЕ, ДЕНСАУЛЫҒЫНА ЖӘНЕ МҮЛКІНЕ ЗИЯН КЕЛТІРУІ ҮШІН
АЗАМАТТЫҚ-ҚҰҚЫҚТЫҚ ЖАУАПКЕРШІЛІГІ**

Аталған Ережелер көп адам орналатын нысандар иелерінің өміріне, денсаулығына және үшінші тұлғалардың мүлкіне келтірілген зиян үшін азаматтық-құқықтық жауапкершілік бойынша көрсетілген сақтандыру шарттарын жасау, орындау және тоқтату тәртібі мен шарттарын анықтайды (келесі мәтінде – «сақтандыру шарты»).

Көп адам орналатын нысан – ауданы екі мың шаршы метрден асатын, өрт қауіпсіздігі бойынша сақтандыруға жататын нысан (келесі мәтінде – «көп адам орналатын нысан») – өрт қауіпсіздігі бойынша сақтандыруға жататын және ауданы екі мың шаршы метрден асатын көп адам орналатын нысандар тізіміне кіретін объектілер:

- Сауда объектілері (біртұтас ғимарат немесе біртұтас нысан құрамындағы ғимараттар мен құрылыстар кешені) – ғимараттардың жалпы ауданы 2000 шаршы метрден көп;
 - Ойын-сауық орталықтары (біртұтас ғимарат немесе біртұтас нысан құрамындағы ғимараттар мен құрылыстар кешені) – ғимараттардың жалпы ауданы 2000 шаршы метрден көп.
- Аталған Ережелерге сәйкес жасалған сақтандыру шартын қол қойған кезде Сақтандырушы Сақтандырушыға шарт жасасу алдында қолжетімді түрде толық ақпаратты ұсынғанын растайды:

— Сақтандыру шартын жасауға қатысты шарттар туралы, оның ішінде: сақтандыру объектісі, сақтандыру тәуекелдері, сақтандыру премиясының мөлшері, сондай-ақ сақтандыру төлемін (сақтандыру өтемін) жүзеге асыру тәртібі, оның ішінде сақтандыру оқиғасының белгілері бар жағдай туындағанда ұсынылатын құжаттар тізімі;

— Сақтандыру премиясының мөлшеріне әсер ететін жағдайлар, сақтандыру премиясын төлеу тәсілдері мен мерзімдері (ұдайлығы), толық емес төлеу немесе уақытында төлемей салдары;

— Сақтандырушы қолданатын франшизалар мен сақтандыру оқиғалары тізімінен ерекшеліктер, сондай-ақ сақтандыру қызметтерін алушының әрекеттері, олардың сақтандыру төлемінен бас тартуға немесе оның мөлшерін қысқартуға әкелуі мүмкін әрекеттер;

— Сақтандыру шартына өтініш негізінде сақтандыру премиясының мөлшері (шамамен есептелуі) және сақтандыру тәуекелін бағалау нәтижесі бойынша сақтандыру премиясының, сақтандыру сомасының немесе басқа сақтандыру шарттарының өзгеруі мүмкіндігі;

— Сақтандыру төлеміне қатысты Сақтандырушының (пайдаланушының) өтініштерін қарау мерзімдері, сондай-ақ мұндай мерзімдерді ұзарту жағдайлары, тиісті ақпаратты компетентті органдардан және (немесе) үшінші ұйымдардан алу қажеттілігіне байланысты, бұл сақтандыру оқиғасын мойындау немесе төлем мөлшерін анықтау мүмкіндігіне тікелей қатысты;

— Сақтандыру оқиғасының нәтижесінде келтірілген залалды есептеу принциптері;

— Сақтандыру оқиғасының белгілері бар жағдай туындаған кезде құжаттарды қабылдайтын мекенжайлар және құжаттарды қабылдау тәртібі, оның ішінде Сақтандырушының веб-сайтында сәйкес ақпаратты орналастыру арқылы.

1-ТАПСЫРМА. САҚТАНДЫРУ СУБЪЕКТІЛЕРІ

1.1. Сақтандырушы – «АСКО» Акционерлік қоғамы, Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес сақтандыру қызметін жүзеге асыру үшін құрылған және белгіленген тәртіппен сақтандыру қызметін жүргізу лицензиясын алған ұйым.

1.2. Сақтандырушы сақтандыру тәуекелін бағалайды, сақтандыру премияларын (сақтандыру жарналарын) алады, залалдың (шығынның, зиянның) мөлшерін анықтайды, сақтандыру төлемдерін жүзеге асырады, сондай-ақ сақтандыру шарты бойынша міндеттемелерді орындауға байланысты басқа әрекеттерді орындайды.

1.2. Сақтандыру алушы – көп адам орналатын нысанның иесі, сақтандыру шартына қол қойған тұлға.

1.3. Пайдаланушы – үшінші тұлға, өрттің салдарынан көп адам орналатын нысанда өміріне, денсаулығына және (немесе) мүлкіне зиян келген нақты немесе заңды тұлға.

Сақтандырушы мен көп адам орналатын нысанның иесі, сақтандыру шартына қол қойған тұлға үшінші тұлға болып саналмайды.

2-ТАПСЫРМА. САҚТАНДЫРУ ОБЪЕКТИ

2.1. Көп адам орналатын нысандар иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін көрсетілген сақтандыру объектісі – Сақтандырушының мүліктік мүдделері, ол үшінші тұлғалардың өміріне, денсаулығына және мүлкіне келтірілген зиянды өтейтін міндеттемелермен байланысты, сақтандыру оқиғасы туындаған жағдайда.

2.2. Сақтандыруға жатпайды:

- Жарамды өрт қауіпсіздігін тексеру актісінсіз пайдаланылатын көп адам орналатын нысандар иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігі;
- Өрт сигнализациясы, түтін шығару және өрт сөндіру жүйелері жоқ немесе дұрыс жұмыс істемейтін көп адам орналатын нысандар иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігі;
- Қолданыс мақсатына сәйкес пайдаланылмайтын көп адам орналатын нысандардың иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігі.

3-ТАПСЫРМА. САҚТАНДЫРУ ТӘУЕКЕЛІ

3.1. Көп адам орналатын нысандар иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін көрсетілген сақтандыруда сақтандыру тәуекелі – көп адам орналатын нысанда өрттің шығу ықтималдығы болып табылады, оның нәтижесінде үшінші тұлғалардың өміріне, денсаулығына және мүлкіне зиян келуі мүмкін.

4-ТАПСЫРМА. САҚТАНДЫРУ ОҚИҒАСЫ

4.1. Сақтандыру шарты бойынша сақтандыру оқиғасы – көп адам орналатын нысанда өрт салдарынан үшінші тұлғалардың өміріне, денсаулығына және мүлкіне келтірілген зиянды өтейтін Сақтандырушының азаматтық-құқықтық жауапкершілігінің нақты фактісі болып табылады.

Сақтандыру оқиғасының фактісі тараптардың келісімі немесе сот шешімі арқылы сақтандыру шартының шарттарына сәйкес анықталады.

4.2. Сақтандыру қорғауы моральдық зиянды, жоғалтылған табысты, айыппұлдарды, мемлекеттік органдар салған санкцияларды, сақтандыру оқиғасына байланысты істерді жүргізу және дәлелдеу шығындарын (ксерокөшірме жасау, нотариалды куәландыру, сараптама, адвокат, өкіл, аудармашы қызметтеріне ақы және т.б.) өтемейді, тіпті олар сақтандыру оқиғасының нәтижесінде туындаған болса да.

5-ТАПСЫРМА. САҚТАНДЫРУ СОММАСЫ

5.1. Сақтандыру шарты бойынша сақтандыру сомасы тараптардың келісімімен анықталады, бірақ сақтандыру шарты жасалған күндегі сәйкес қаржылық жылға арналған республикалық бюджеттің заңымен белгіленген айлық есептік көрсеткіштің 75 000 еселенген мөлшерінен кем болмауы тиіс.

6-БАП. САҚТАНДЫРУ ПРЕМИЯСЫ, САҚТАНДЫРУ ТАРИФІ

6.1. Сақтандыру шарты жасалған кезде Сақтандырушы сақтандыру премиясының мөлшерін анықтайды, оны Сақтанушы немесе оның өкілі төлеуге міндетті.

6.2. Сақтандыру премиясы Сақтандырушы тарапынан сақтандыру шарты жасалған кездегі қолданыстағы тарифтерге сәйкес анықталады, шарттың жағдайлары мен тәуекел дәрежесін бағалауға негізделеді.

6.3. Сақтандыру тарифі – сақтандыру объектісі мен сақтандыру тәуекелінің сипатын, сондай-ақ басқа сақтандыру шарттарын ескере отырып, сақтандыру сомасының бірлігінен есептелетін сақтандыру премиясының ставкасы.

6.4. Сақтандырушы сақтандыру премиясының мөлшерін анықтау кезінде түзетуші коэффициенттерді қолдануға құқылы, олардың мөлшері сақтандыру тәуекелінің факторларына, соның ішінде бұрынғы сақтандыру нәтижесіне байланысты анықталады.

6.5. Сақтандыру шартының шарттары бойынша Сақтанушыға сақтандыру премиясын төлеуді кейінге қалдыру немесе бөліп төлеу мүмкіндігі берілуі мүмкін.

6.6. Егер кейінге қалдыру кезеңінде сақтандыру оқиғасы орын алса, Сақтанушының жазбаша талап етуі бойынша Сақтанушы он (10) күнтізбелік күннен кешіктірмей толық сақтандыру премиясын төлеуге міндетті. Талап орындалмаған жағдайда Сақтандырушы сақтандыру өтемін төлеу кезінде тиісті премияны ұстап қалуға құқылы.

6.7. Сақтандыру премиясын (бірінші сақтандыру жарнасын) шартта көрсетілген мерзімде және/немесе алдын ала төлеу туралы талапта көрсетілген мерзімде төлемеген жағдайда, сақтандыру шарты Сақтандырушының бастамасы бойынша бұзылуы мүмкін.

Сақтандыру шарты бойынша алдын ала төленбеген кейінге қалдырылған сақтандыру премиясының (бірінші сақтандыру жарнасының) басқа салдары да қарастырылуы мүмкін.

6.8. Сақтандыру премиясының мөлшері, төлеу тәртібі мен мерзімдері сақтандыру шартымен анықталады.

7-БАП. САҚТАНДЫРУ ШАРТЫН ЖАСАУ ТӘРТІБІ

7.1. Сақтандыру шарты Сақтанушының Сақтандырушыға жазбаша сақтандыру өтінішімен тікелей жүгінуі арқылы жасалады.

7.2. Сақтандыру шарты жасалғанға дейін Сақтанушы (оның өкілі) көп адам жиналатын объектіні Сақтандырушының өкіліне тексеру үшін қолжетімді етуі тиіс.

7.3. Сақтандыру ережелері Сақтанушыға сақтандыру шартында Сақтандырушының веб-сайтында сақтандыру ережелерінің мәтіні орналасқан жерге сілтеме көрсету арқылы беріледі. Ережелерді осылай алу (қағаз түрінде беру жоқ болса) Сақтанушыны (пайдалы алушыны) сақтандыру шарттарында көрсетілген міндеттемелерден босатпайды. Сақтанушының талабы бойынша Сақтандырушы сақтандыру ережелерін қосымша электрондық пошта арқылы жібере алады.

8-БАП. САҚТАНДЫРУ ШАРТЫН ТОҚТАТУ

8.1. Сақтандыру шарты келесі жағдайларда өз күшін тоқтатады:

8.1.1. Шарт мерзімінің аяқталуы.

8.1.5. Сақтанушы мен Сақтандырушының келісімі бойынша шартты бұзу.

8.1.6. Сақтандырушы немесе Сақтанушы бастамасымен шартты осы Ережелерге және/немесе сақтандыру шартының шарттарына сәйкес бұзу.

8.1.7. Қазақстан Республикасының заңнамасында, осы Ережелерде және/немесе сақтандыру шартында қарастырылған басқа да жағдайларда шартты тоқтату.

9-БАП. ТАРАПТАРДЫҢ ҚҰҚЫҚТАРЫ МЕН МІНДЕТТЕРІ

9.1. Сақтанушының құқықтары:

- 1) Сақтандырушыдан сақтандыру шарттарының, өз құқықтары мен міндеттерінің түсіндірмесін алу;
- 2) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес және шартта көзделген тәртіпте сақтандыру шартын мерзімінен бұрын бұзу;
- 3) Қазақстан Республикасының заңдарында көзделген басқа құқықтарды жүзеге асыру;
- 4) Қазақстан Республикасының заңнамалық ерекшеліктерін ескере отырып, дауларды шешу үшін сақтандыру омбудсменіне жүгіну.

9.2. Сақтанушының міндеттері:

- 1) Сақтандыру шарты жасалған кезде Сақтандырушының талабы бойынша қажетті ақпарат пен құжаттарды беру;
- 2) Көп адам жиналатын объектіге Сақтандырушының кедергісіз кіруін қамтамасыз ету, пропусктік және ішкі тәртіп талаптарын сақтай отырып, сақтандыру оқиғасының ықтималдығын, мүмкін зиян мөлшерін (сақтандыру тәуекелін) және тәуекелді бағалауды анықтау;
- 3) Сақтандыру премияларын шартта белгіленген тәртіппен және мерзімде төлеу;
- 4) Үшінші тұлға немесе оның заңды өкілі арқылы келген ақпаратты алғаннан кейін 5 (бес) жұмыс күні ішінде талаптарды жазбаша жолдау, медициналық қорытындыны және шартта белгіленген тәуелсіз бағалау нәтижесін қосу, сондай-ақ сақтандыру оқиғасының себептерін анықтауда Сақтандырушыға қажет көмек көрсету;
- 5) Сақтандыру оқиғасының себептері, барысы және салдары, зиянның сипаты мен мөлшері туралы бар ақпарат пен құжаттарды беру.

9.3. Сақтандырушының құқықтары:

- 1) Сақтанушының берген ақпаратын, құжаттарын және шарт талаптарының орындалуын тексеру;
- 2) Сақтандыру оқиғасының себептерін және жағдайларын өздігінен анықтау;
- 3) Сақтанушыдан және үшінші тұлғадан сақтандыру оқиғасының фактісі мен зиян мөлшерін анықтау үшін ақпарат пен құжаттар сұрау;
- 4) Сақтанушыдан сақтандыру оқиғасының ықтималдығы мен мүмкін зиян мөлшерін (сақтандыру тәуекелін) анықтауға маңызды жағдайлар туралы ақпарат алу;
- 5) Сақтандыру премиясын шартта белгіленген мөлшерде, тәртіппен және мерзімде алу;
- 6) Сақтандыру оқиғасы туралы хабарлау және оның құжаттық растамасын алу;
- 7) Қажет болған жағдайда, мемлекеттік органдар мен ұйымдардан сақтандыру оқиғасының фактісін және үшінші тұлғаға келтірілген зиян мөлшерін растайтын құжаттар сұрау;
- 8) Сақтандыру шарты бұзылғанда және сақтандыру оқиғалары болмаған жағдайда – шарт әрекет еткен уақытқа пропорционалды премияның бөлігін және шартты жүргізуге байланысты әкімшілік шығындарды (алынған сақтандыру премиясының 10%) алу.

9.4. Сақтандырушының міндеттері:

- 1) Сақтанушыны сақтандыру шарттарының, құқықтары мен міндеттерімен таныстыру;
- 2) Сақтанушының сақтандыру оқиғасы туралы өтінішін уақытында қабылдау;
- 3) Егер Сақтанушы немесе оның өкілі барлық қажетті құжаттарды ұсынбаса, 5 (бес) жұмыс күні ішінде жетіспейтін құжаттар туралы жазбаша хабарлау.

9.5. Үшінші тұлғаның құқықтары:

- 1) Көп адам жиналатын объектідегі өрттен олардың өміріне, денсаулығына және/немесе мүлкіне келтірілген зиян туралы Сақтандырушыға хабарлау;
- 2) Сақтандыру төлемін алу үшін қажетті құжаттарды Сақтанушының орнына жинап, Сақтандырушыға беру;
- 3) Зиян мөлшерін бағалау үшін тәуелсіз сарапшыны таңдау;
- 4) Сақтандырушы немесе тәуелсіз сарапшы жасаған зиян мөлшерін бағалау нәтижелерімен және сақтандыру төлемінің есептерімен танысу (соның ішінде Сақтандырушының интернет ресурсы арқылы);
- 5) Сақтандыру шартына сәйкес белгіленген мөлшерде, тәртіппен және мерзімде сақтандыру төлемін алу;
- 6) Сақтандырушыға, сақтандыру омбудсменіне немесе сотқа жүгіну арқылы шарттан туындайтын мәселелерді шешу;
- 7) Сақтандыру омбудсменіне өтініш пен құжаттарды жіберу (тікелей немесе интернет ресурсы арқылы, сондай-ақ Сақтандырушы арқылы);
- 8) Сақтанушыдан зиянды толық өтеуді талап ету (сақтандыру төлемінен артық зиян);
- 9) Егер Сақтанушы шарт бойынша міндеттемелерін орындамаса немесе дұрыс орындамаса, Сақтандырушыға сақтандыру төлемін талап ету.

9.6. Үшінші тұлғаның міндеттері:

- 1) Сақтанушыға талаптарды жазбаша жолдау, медициналық қорытынды мен тәуелсіз бағалау нәтижесін қоса беру;
- 2) Сақтандырушыға талаптарды жазбаша жолдау, медициналық қорытынды мен тәуелсіз бағалау нәтижесін қоса беру, егер Сақтанушы шарттағы міндеттемелерін орындамаса немесе дұрыс орындамаса.

10-БАП. ЗИЯН МӨЛШЕРІН АНЫҚТАУ

10.1. Әрбір үшінші тұлғаның өміріне, денсаулығына немесе мүлкіне келтірілген зиян үшін сақтандыру төлемінің мөлшері (Сақтандырушының бір сақтандыру оқиғасына қатысты шекті жауапкершілігі) республикалық бюджет туралы заңда көрсетілген айлық есептік көрсеткіш мөлшерінде анықталады және кемінде мынадай:

- 1) Әрбір зардап шеккен адамның өміріне немесе денсаулығына келтірілген зиян үшін:
 - Қайтыс болу – 5000;
 - Мүгедектік белгілеу:
 - I топ – 4000;
 - II топ – 3000;
 - III топ – 1500;
 - Балаларға – 3000;
 - Мүгедектіксіз дене жарақаты, жарақат немесе басқа денсаулыққа зиян – амбулаторлық және/немесе стационарлық емдеуге нақты кеткен шығындар мөлшерінде, бірақ 750-ден аспайды;
- 2) Бір зардап шеккен адамның мүлкіне келтірілген зиян үшін – зиян мөлшерінде, бірақ 1500-ден аспайды;
- 3) Бір уақытта екі және одан көп зардап шеккендердің мүлкіне келтірілген зиян үшін – зиян мөлшерінде, бірақ әрбір зардап шеккен үшін 1500-ден аспайды. Барлық зардап шеккендердің мүлкі бойынша сақтандыру төлемдерінің жалпы мөлшері 10000 айлық есептік көрсеткіштен аспауы тиіс. Егер зардап шеккендердің мүлкіне келтірілген зиян Сақтандырушының шекті жауапкершілігінен асып кетсе, әрбір зардап шеккенге төленетін сақтандыру төлемі оның мүлкіне келтірілген зиян мөлшеріне пропорционалды есептеледі.

10.2. Сақтандырушы сақтандыру өтемінен мерзімі келген немесе болашақта келетін сақтандыру жарналарын ұстап қалуға құқылы.

10.3. Сақтандыру төлемдерінің жалпы сомасы сақтандыру шарты бойынша сақтандыру сомасынан аспауы тиіс.

11-БАП. САҚТАНДЫРУ ОҚИҒАСЫ ОРЫН АЛҒАН КЕЗДЕ САҚТАНДЫРУШЫҒА БЕРІЛЕТІН ҚҰЖАТТАР

11.1. Осы сақтандыру ережелерінің 4.1-бабына сәйкес сақтандыру оқиғасы расталғаннан кейін сақтандыру төлемін жүзеге асыру үшін Сақтанушы келесі құжаттарды береді (қағаз нұсқасында және/немесе электрондық түрде):

- 1) Өмірге, денсаулыққа және/немесе мүлікке келтірілген зиянды өтеу туралы өтініш;
- 2) Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 30 қазандағы № ҚР ДСМ-175/2020 бұйрығына 7-қосымшада көзделген медициналық құжаттама (мемлекеттік медициналық мекемелерде толтырылуы міндетті);
- 3) Өлім туралы куәлік немесе анықтама (бар болған жағдайда);
- 4) Мүгедектікті және/немесе еңбекке қабілетсіздіктің дәрежесін анықтайтын медико-әлеуметтік сараптама қорытындысы (бар болған жағдайда);
- 5) Төлем құжаты – қағаз немесе электрондық түрде жасалған, оның негізінде төлем немесе ақша аударымы жүзеге асырылады;
- 6) Үшінші тұлғаның мүлкіне келтірілген зиянды тәуелсіз бағалау нәтижесі.

11.2. Үшінші тұлғаның өмірі мен денсаулығына келтірілген зиян мөлшері мемлекеттік медициналық мекемелерде немесе кәсіпорындарда берілген медициналық қорытынды арқылы расталады (анықталады).

11.3. Үшінші тұлғаның мүлкіне келтірілген зиян мөлшері тәуелсіз бағалау нәтижесі арқылы расталады (анықталады).

11.4. Сақтандыру төлемі Сақтандырушы тарапынан Сақтанушы немесе үшінші тұлға ұсынған медициналық қорытынды, тәуелсіз бағалау нәтижесін алған күннен бастап 15 (он бес) жұмыс күні ішінде жүзеге асырылады.

11.5. Осы шарт бойынша сақтандыру моральдық зиян, шығынданған пайданы, айыппұлдарды, мемлекеттік органдар салған санкциялар мен өсімпұлдарды, сақтандыру оқиғасымен және оны дәлелдеумен байланысты істерді жүргізу шығындарын (ксерокөшірме, нотариалды куәландыру, сараптама, адвокат, өкіл, аудармашы қызметтері және т.б.) қамтымайды, тіпті олар сақтандыру оқиғасының салдарынан туындаған болса да.

12-БАП. САҚТАНДЫРУ ӨТЕМІН ТӨЛЕМЕУ НЕГІЗДЕРІ

12.1. Егер сақтандыру оқиғасы келесі жағдайлардың салдарынан орын алса, Сақтандырушы сақтандыру төлемін толық немесе ішінара төлемеуге құқылы:

- 1) Сақтанушының және/немесе үшінші тұлғаның сақтандыру оқиғасының туындауына бағытталған немесе оны шақыруға себепші болған қасақана әрекеттері, қажет болған жағдайда өзін-өзі қорғау және төтенше жағдайларды қоспағанда;
- 2) Сақтанушының және/немесе үшінші тұлғаның Қазақстан Республикасының заңнамасы бойынша қасақана қылмыстық немесе әкімшілік құқық бұзушылық деп танылған әрекеттері, олар сақтандыру оқиғасымен себептік байланыста болған жағдайда;
- 3) Зардап шеккеннің мүлкіне (ақша, бағалы қағаздар, алтын, күміс бұйымдары, зергерлік бұйымдар, көркемөнер туындылары немесе басқа да бағалы заттар) зиян келтіру;
- 4) Сақтанушының және/немесе үшінші тұлғаның немесе олардың заңды өкілдерінің сақтандыру оқиғасы туралы хабарламауы.

Егер сақтандыру оқиғасы туралы хабарлама кешіктіріліп немесе берілмесе, бірақ ол орынды себептермен байланысты болса және оқиғаның фактісі, зардап шеккеннің өмірі мен денсаулығына зиян, сондай-ақ мүліктің жағдайы оқиға болған сәттегі күйінде расталған құжаттар болса, бұл сақтандыру төлемінен бас тарту негізі бола алмайды;

5) Сақтанушы сақтандыру оқиғасын тудыратын қасақана әрекет жасаған тұлғаға талап қою құқығынан бас тартса және сақтандырушыға талап ету құқығына өту үшін қажетті құжаттарды бермесе.

12.2. Егер сақтандыру төлемінен бас тарту негіздері болса, Сақтандырушы құжаттар алынған күннен бастап 7 (жеті) жұмыс күні ішінде сақтандыру төлемін толық немесе ішінара төлемеуге қатысты шешімді жазбаша түрде жеткізіп, бас тартудың себептерін түсіндіріп, Сақтанушы мен/немесе үшінші тұлға Қазақстан Республикасының заңнамалық ерекшеліктерін ескере отырып, дауларды шешу үшін сақтандыру омбудсменіне жүгінуге құқылы екенін хабарлауға міндетті.

12.3. Сақтандыру төлемінен Сақтандырушы мыналар салдарынан сақтандыру оқиғасы орын алса босатылады:

- 1) ядролық жарылыс, радиация немесе радиоактивті ластанудың әсері;
- 2) әскери іс-қимылдар;
- 3) азаматтық соғыс, халық көтерілістері, кез келген топтық тәртіпсіздіктер, ереуілдер немесе жаппай төңкерістер.

13-БАП. КЕРІ ТАЛАП ҚҰҚЫҒЫ (СУБРОГАЦИЯ)

13.1. Сақтандыру төлемін жүзеге асырған Сақтандырушыға сақтандыру арқылы өтеу нәтижесінде Сақтанушы мен/немесе үшінші тұлғаның сақтандыру оқиғасын туғызған немесе оған ықпал еткен қасақана әрекет жасаған тұлғаға деген талап ету құқығы төленген соманың шегінде өтеді.

13.2. Егер сақтандыру шарты жасалған кезде Сақтанушы сақтандыру объектісінің жағдайы туралы дұрыс емес ақпарат ұсынған болса, Сақтандырушы сақтандыру төлемі шегінде Сақтанушыға кері талап қоюға құқылы.

13.3. Егер сақтандыру шарты әрекет ету кезінде сақтандыру объектісіне қатысты өрт қауіпсіздігі жүйесінде бұзушылықтарды жоюға уәкілетті органдар тарапынан нұсқаулар берілген болса және Сақтанушы оларды орындамаған жағдайда, төленген соманың шегінде Сақтандырушыға кері талап ету құқығы өтеді.

13.4. Сақтандырушыға өткен талап ету құқығы Сақтанушы мен қасақана әрекет жасаған тұлға арасындағы қатынастарды реттейтін ережелерді сақтай отырып жүзеге асырылады.

13.5. Сақтанушы мен/немесе үшінші тұлға сақтандыру төлемін алған кезде Сақтандырушыға кері талап ету құқығын жүзеге асыру үшін барлық құжаттар мен дәлелдерді беру, сондай-ақ қажетті ақпаратты хабарлау міндетті.

13.6. Егер Сақтанушы мен/немесе үшінші тұлға сақтандыру оқиғасын туғызған немесе оған ықпал еткен тұлғаға деген өз талап ету құқығынан бас тартса немесе бұл құқықты жүзеге асыру Сақтанушы мен/немесе үшінші тұлғаның кінәсінен мүмкін болмаса, Сақтандырушы сақтандыру төлемін толық немесе сәйкес бөлікке төлемеуге құқылы және артық төленген соманы қайтаруды талап етуге құқылы.

14-БАП. ҚОСЫМША ШАРТТАР

14.1. Осы Ережелерде қарастырылмаған шарттар сақтандыру шартының шарттары бойынша реттеледі.

14.2. Осы сақтандыру ережелері мен/немесе сақтандыру шарты арқылы реттелмеген мәселелер сауда тәжірибесіне және қолданыстағы заңнамаға сәйкес шешіледі.